A°. 1832. N°. 122.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 13 October.

WEENEN, den 4den October.

Volgens berigten uit Alexandrië, welke te Konstantinopel zijn ontvangen, hebben de Egyptenaren in een gevecht bij Beilan op nieuw de Turken geslagen, en zijn ten gevolge daarvan verscheidene Ottomansche hoofd- en andere officieren tot den vijand overgegaan. De ligte troepen der Egyptenaren stroopte reeds tot Adana.

Ook heeft men berigt, dat een gevecht tusschen de Egyptische en Turksche vloten ten nadeele der laatste is uitgevallen; doch zulks heeft nog bevestiging noodig.

De pest heerscht zoo geweldig te Konstantinopel, dat men zich niet herinnert, dat dezelve sedert 1812 zoo vele slagtoffers heeft gemaakt als thans. Ook onder de troepen begint zij verwoestingen aan te rigten, en te Adrianopel heeft zij zich mede geopenbaard.

BERLYN, den 7den October.

Karel X, onder den naam van graaf *van Ponthieu*, de hertog *van Angoulême*, onder den naam van graaf *van de Marne*, en de jonge hertog *van Bordeaux*, onder den naam van graaf *van Chambord*, zijn van Hamburg te Spandau aangekomen, alwaar zij nachtverblijf hebben gehouden. De hertog *van Bordeaux* is gisteren, vergezeld van den markies *de Damas*, door Berlijn gekomen en zonder zich op te houden naar Frankfort aan de Oder doorgereisd. *Karel X* is hem gisteren gevolgd en heeft zich mede niet te Berlijn opgehouden. In hun gevolg bevinden zich de prins *de Polignac* en de hertog *de Blacas*.

ZWITSERLAND, den 5den October.

Uit Bern wordt geschreven, dat de arrestatien nog steeds voortduren. In het laatst der verledene week zijn weder verscheidene personen van de Matte en nog een grooter aantal uit eene andere wijk der stad Bern in hechtenis genomen. De Algemeene Zwitsersche Courant maakt, ten aanzien der harde behandeling der thans in hechtenis zijnde magistraats- en andere personen, een aantal onder het publiek verspreide geruchten bekend, die, wanneer zij zich bevestigen mogten, eerder een bewijs van [illegible] ving, waarop het tegenwoordige geslacht zich zoo zeer beroemt, zouden opleveren.

MUNCHEN, den 5den October.

De hofraad *Tiersch* is reeds uit Griekenland alhier aangekomen. Het verdrag over het nieuwe Grieksche koningdom zal heden in het regeringsblad opgenomen worden. Tot buitengewone commissarissen en leden van het Grieksche regentschap gedurende de minderjarigheid van Koning *Otto* (tot 1 Junij 1835) zijn door Z. M. den Koning van Beijeren, als vader en mede-onderteekenaar van dit verdrag, benoemd: 1°. de staatsraad graaf *van Armansperg*; 2°. de staatsraad Dr. *van Maurer*; 3°. de generaal-majoor *van Heidek*, genaamd *Heidegger*; 4°. tot plaatsvervanger, de legatieraad ridder *van Abel*.

PARYS, den 8sten October.

Ten aanzien der zamenstelling van het nieuwe ministerie blijft men tot heden nog in het onzekere. De maarschalk *Soult* is door den Koning belast, om Zijne Majesteit daaromtrent een voordragt te doen. Zijn eerste werk is geweest, om, militairachtig genoeg, gelijk eenige dagbladen aanmerken, eenen adjudant naar den heer *Dupin* te zenden, ten einde aan dezen voorslagen te doen. Van welken aard die voorslagen zijn, weet men niet regt, en het antwoord daarop wordt nog te gemoet gezien. Zou de maarschalk *Soult* president van den nieuwen raad van ministers worden? Dit gelooven eenigen, doch anderen betwijfelen het. De noodige bekwaamheid en vaardigheid om in de kamers het woord te voeren en aldaar als hoofdverdediger der regering op te treden, wordt hem niet toegekend. Maar sommigen meenen, dat hij alleen met den titel van president van den raad van ministers zou bekleed worden; terwijl de heer *Dupin* of een ander met de taak, welke daaraan anders gewoonlijk verbonden is, zou belast wezen. Het schijnt dat tot heden nog vastgehouden wordt aan het hoofdbeginsel, dat het nieuwe ministerie het stelsel van wijlen den heer *Casimir Perrier* behoort te vervolgen. Indien zulks werkelijk het geval is, mag men op het behoud van den algemeenen vrede blijven hopen; want daar hebben steeds de pogingen van den heer *Perrier* heen gestrekt. De zaak is intusschen nog onzeker, en niemand weet nog bepaaldelijk op te geven hoedanig het nieuwe bestuur zal zijn. Het is echter dringend noodzakelijk, dat er spoedig eene beslissing kome. De bijeenroeping van de kamers kan bijna niet langer uitgesteld worden; voor de regering moeten de middelen verzekerd worden, om in de staatsbehoeften van het aanstaande jaar te voorzien; met het tegenwoordige ministerie meent men niet weder voor de kamers te kunnen verschijnen; er moet een nieuw zijn, van hetwelk men kan verwachten, dan het de meerderheid op zijne zijde zal hebben. De vraag naar dit nieuwe ministerie is de algemeene vraag van elk uur van den dag, en hoogstnadeelig, hoogst gevaarlijk zelfs zou eene nog lang voortdurende onzekerheid kunnen worden.

Een der ministeriele bladen meldt heden het volgende: « Eene officiele depêche van St. Ildephonse van den 3den dezer geeft berigt, dat *Ferdinands* herstelling aanmerkelijk vooruitgaat. De Koning was reeds begonnen zich veel met het staatkundige te bemoeijen. Men verhaalt, dat de herrezen monarch naauwkeurig onderzoek had gedaan naar alle gevoelens, welke door de verschillende partijen en personaadjen gedurende zijnen dood waren aan den dag gelegd. Met aandoening zou hij de vrome voornemens der Koningin vernomen hebben, maar daarentegen met eenigen toorn de gereedheid zijner ministers, om met gelijke geestdrift zoo wel de Koningin als den infant don *Carlos* te dienen. Verder verhaalt men, dat *Ferdinand*, ten gevolge van deze gewaande ondervinding van den dood, zeer zou zijn getroffen geworden door het oordeel, hetwelk de geschiedenis reeds over hem meende te vellen, en dat deze vervroegde les der toekomst, door eenige zijner denkbeelden te verruimen, hem dadelijk tot het besluit heeft gebragt om zijn ministerie te veranderen, en zijne raadslieden onder de gematigdsten van de partij der absolutisten te kiezen.»

BRUSSEL, den 9den October.

De *Courrier* meldt heden:

« Wij weten stellig, dat de heer *Tielemans* weigert den post van advocaat-generaal bij het hof van cassatie, waartoe hij benoemd is, aan te nemen. Hij heeft daartoe maar al te veel redenen. Vooreerst daar hij [illegible] nog geen tien jaren tot den advocaten-stand heeft behoord, zoo als bij art. 5 van het dekreet omtrent de zamenstelling der regterlijke magt wordt gevorderd. Voorts weet iedereen, dat de heer *Tielemans* een zwak gestel heeft, en zijne stem zoo zwak als zijne gezondheid is. Deswege was het dus vrij ongelegen, ja men zou kunnen zeggen vrij bespottelijk, hem tot ambtsverrigtingen te roepen, waarbij noodwendig natuurlijke vermogens vereischt worden. De heer *Tielemans* is een kabinetsman en niet geschikt om in het openbaar te schitteren. Zich sedert verscheidene jaren tot diplomatieke en administrative studien bepaald hebbende, zijn hem van de regtsgeleerdheid slechts de hoofdregels bijgebleven; maar met de bijzonderheden en de dagelijksche toepassing heeft hij zich niet meer afgegeven. In die omstandigheden is het gebeurd, dat men, na herhaalde pogingen bij den Koning om hem zijnen post te ontnemen, eindelijk in zijn oogmerk is geslaagd, terwijl men den monarch misleid heeft en hem een onwettig besluit heeft laten teekenen. Wij spreken niet te sterk als wij zeggen, dat men den Koning misleid heeft; want aan alle benoemde leden van de regterlijke magt is, onder anderen, opgave van hunnen ouderdom gevraagd, behalve alleen niet aan den heer *Tielemans*, aangaande wien men daaromtrent gaarne onkundig wilde heeten.»

— Er is geen twijfel aan of *Tielemans* is door de kunstgrepen der priesterpartij gevallen. De *Courrier de la Meuse* loopt dan ook luchtig heen over de klagten, welke wegens de verguizing van dezen held der revolutie aangeheven worden; hij zegt, dat als de heer *Tielemans* dan geen advocaat-generaal kan worden, men hem maar eenen anderen post moet geven; welken zegt hij niet; maar gouverneur van Luik wordt hij in allen gevalle niet meer; dezen post heeft de priesterpartij spoedig aan een man naar haar harte laten opdragen, en niemand zal het wagen dezen als den heer *Tielemans* te behandelen en tegen wil en dank te laten opstaan, om voor een ander plaats te maken.

De heeren *Gendebien* en *de Robaulx*, aan wie men insgelijks, bij de zamenstelling van de nieuwe regterlijke magt, posten heeft gegeven, zullen, zoo als de *Courrier* meldt, daarvoor mede bedanken; hunne benoeming wordt toegeschreven aan het oogmerk, om hen uit de kamer der vertegenwoordigers te stooten, waarin vooral de eerste wel eens eene taal gevoerd heeft, welke de priesterpartij zeer heeft geërgerd.

ARNHEM, den 12den October.

Wij zijn door den heer burgemeester van Krimpen aan de Lek verzocht, te melden, dat men aldaar tot heden geen andere cholera gevallen heeft gehad dan van een kind van zes jaren, hetwelk aan deze ziekte is overleden; terwijl overigens zich geen spoor daarvan in die gemeente heeft geopenbaard.

Mengelwerk.

Italie.

In ons voorgaand Nommer spraken wij, met een woord, van den nieuwigheids-geest, voornamelijk sedert de jongste Fransche revolutie, ook in *Italie* heerschende; wij achten het niet ongepast dat punt heden in nadere beschouwing te nemen.

Het verdient, inderdaad, opmerking op zulk eene kleine uitgestrektheid van grondgebied, zoo veel nationalisten, verschillende partijen, uiteenloopende belangen en ongelijksoortige meeningen en begrippen te vinden. Den aard en strekking van alle afzonderlijk te ontwikkelen zou ons tot eene bespiegeling leiden, te uitgebreid voor de grenzen van een dagblads-artikel; waarom wij ons slechts bij de drie voornaamste zullen bepalen.

Het noordelijk gedeelte van het Schiereiland, dat zich van *Venetie* tot aan de grenzen van *Toskanen* uitstrekt, schijnt in onzen leeftijd de overleveringen der oude repphlieken te willen verwezenlijken. Alles ademt er eenen oorlogzuchtigen, fieren geest; de grondbeginselen van onafhankelijkheid, mannelijke ondernemingen en gevoelens ontkiemen meer en meer op dezen bodem van voorvaderlijke vrijheid, waar desniettemin het Duitsche absolutismus zijnen schepter blijft zwaaijen. Te vergeefs zoekt *Piemont* zich voor deze nabuurschap te vrijwaren, waarvan het niet dan met moeite de uitwerking kan te keer gaan; terwijl de grootste omzigtigheid het gedwongen hulpmiddel voor deszelfs moeijelijken toestand is. De invloed van *Frankrijk* strekt zich niet verder uit dan den voet der *Alpen*; die van *Oostenrijk* gaat niet verder dan de boorden van de *Ticino* (*Tessino.*)

Het zou verkeerd zijn te vooronderstellen, dat, niettegenstaande de revolutionnaire bewegingen, die in 1830 een gedeelte van *Italie* met *Frankrijk* gelijken tred hebben doen houden, de Italianen geenen anderen wensch zouden koesteren, dan weder, als voorheen, door *Frankrijk* beheerscht te worden. Zij mogen hunne uitgedrukte begeerte naar eene, zoo als zij het noemen, verlossing van slavernij, luide te kennen

---

ment aansluiten: de Italiaan ademt andere gevoelens dan in een smelting met *Frankrijk*; eene eigendommelijke wetgeving, overeenkomstig deszelfs nationale en zedelijke behoeften, onafhankelijkheid en vrijheid op eigen bodem en ontheffing van alle cijnsbaarheid, is hetgeen hij alleen beoogt; terwijl hij elke mogendheid, van welken geest ook doortrokken, die het er op mogt toeleggen om een zedelijk overwigt op hem te verkrijgen of te behouden, zonder zijne nationale belangen te bevorderen of te herstellen, in zijn oog een vijand des vaderlands is. *Oostenrijk* kent deze gezindheden, die hetzelve bij voortduring de grootste moeijelijkheden berokkenen; en het is daarom, dat het, overeenkomstig deszelfs staatkunde, het raadzaam blijft kenren, *Hongarije* met Italiaansche troepen en zijne Italiaansche bezittingen met Hongaren te bezetten. Beide landen zijn alzoo ontvolkt en onmagtig tegen het keizerlijk gebied iets met goed gevolg te ondernemen, zonder eene geheele omkeering van zaken in het Lombardisch-Venetiaansch koningrijk.

Wat *Toskanen* aangaat: deszelfs billijke en verstandige wetgeving, deszelfs gematigde en welgezinde beheerschers, hebben hetzelve reeds geruimen tijd tot eene soort van staatkundig Eden gevormd, in het midden van vlammen-brakende vuurlanden.

Op het grondgebied van den heiligen PETRUS, bekleedt de godsdienst de plaats van het erfregt. De verkiezing van het hoofd van den staat vervangt er het regt van eerstgeboorte, in andere rijken ten grondslag der troonsopvolging aangenomen. Bij het beklimmen van den pontificalen stoel, is het opperhoofd, door allen, niet als Koning, als tijdelijk Vorst, maar, als stedehouder van J. C, gehuldigd, van den eerbied zijner onderdanen omringd. Van daar dat eene omwenteling, in weerwil zelfs van het heerschzuchtig en trotsche gedrag van enkele voorname of ondergeschikte geestelijken, in den pauselijken staat bijna onmogelijk is. Getuige de laatst uitgebarsten opstand, die genoegzaam zonder slag of stoot is gesmoord; de verschijning der Oostenrijkers alleen was voldoende om dit te bewerkstelligen. Ter beveiliging van den staat tegen soortgelijke ondernemingen heeft Z. H. het intusschen noodig geoordeeld eene burgerwapening tot stand te brengen, overtuigd, dat hij de rustbewaring aan geene betere handen dan die zijner beste burgers kon toevertrouwen, om den invloed, dien zijn geestelijk aanzien op derzelver harten uitoefent.

Er heerscht, ja, in het pauselijk gebied wel bij voortduring een hervormingsgeest, waarvan de pogingen des te gevaarlijker zijn, omdat hij zonder bepaald doel, zonder eenig staatkundig oogmerk handelt; omdat die geest zich eeniglijk voorstelt, het aanwezige te vernietigen zonder het vermogen te bezitten om voor het omvergeworpene iets beters in de plaats te stellen, gewoonlijk het geval bij omwenteling-zuchtigen; de opgewonden gemoederen wegen er de behoefte der natie nog wel naar hunne eigene driften af, zoodat er sommigen zijn, die de bevrediging dier behoefte van het stichten eener ondeelbare republiek, anderen van het vestigen van eenen federativen staat, anderen, en wel de gematigdsten, van het daarstellen van eenen constitutionnelen regeringsvorm meenen te mogen verwachten; — maar juist die verdeeldheid van gezindheden en bedoelingen houdt de verschillende partijen in eenen zwakken, onhandelbaren staat, tot welker ontwapening of tegenkanting het verschijnen van een Oostenrijksch observatie-leger alleen toereikend is.

In het koningrijk *Napels* vindt men Oostenrijks invloed uitsluitend ten troon verheven. Te vergeefs verwacht er de natie dien invloed, door den zwakken en vreesachtigen voormaligen Koning zoo bijzonder versterkt en bevorderd: wetende, dat het bezit eener constitutionnele regering, zoo lang *Weenen* het rijk beheerscht, onder de grootste onwaarschijnlijkheden behoort. De troonsbeklimming van FERDINAND II mogt daarvoor een straal van hoop hebben doen opgaan, dezelve werd even spoedig uitgedoofd.

Eenige verlichte mannen onderscheiden er zich wel van hunne landgenooten door het verlangen naar eene wettige en verstandige vrijheid, maar worden aan den anderen kant ook weder beheerscht, niet zoo zeer door den geest van gehechtheid, als wel door dien van diepen eerbied voor hunnen Koning. Bij de minste poging, ter bereiking van hun doel, kunnen zij aanvankelijk wel op den bijval van een woelziek en onrustig gemeen rekenen; maar het karakter van dat gemeen waarborgt hen geenen deele voor het geregeld ontwikkelen en daarstellen eener omwending van zaken, integendeel doet hen voor jacobijnsche dolzinnigheid duchten: en het is daarom, dat zij hunne wenschen voor als nog binnen den kring eener stille hoop beperken.

Ziedaar de staatkundige toestand van *Italie*. Het noorden is meest alles republikeinsch gezind; in het midden gedeelte bestaan twee elkander tegenwerkende partijen, waarvan de eene het aanwezige zoekt te behouden, en de andere het aanwezige zoekt te vernietigen, zonder plan van verbeteren; terwijl het zuiden tusschen constitutionnele en roijalistische gevoelens dobbert. Van deze verdeeldheid trekt *Oostenrijk* inmiddels een gewenscht voordeel, door zijne aangegane verbindtenissen en het vrees aanjagende gezag zijner rondwarende soudenieren. Om het even of men voor dit gezag, alom moedel, eenen meer en meer ingewortelden haat gevoelt: de eendragt, dat alles vermogende middel om de afschudding van een opgedrongen juk te bewerkstelligen, of zich in de moeijelijkste omstandigheden staande te houden, zoo als het voorbeeldelooze *Nederland* nu en in de dagen onzer nooit volprezen vaderen, ontbreekt; en dat ontbreken is genoegzaam om der Oostenrijksche heerschappij in *Italie* die veerkracht te blijven verzekeren, die het noodig heeft, om er eenen dominerenden toon te kunnen voeren; schoon wij reeds vroeger hebben aangemerkt, dat het juist, om er dat overwigt te behouden, bij het handhaven van den algemeenen vrede of liever wapenstilstand, even als *Pruissen*, een uitsluitend belang heeft, en de inkorting van deszelfs krijgsmagt in *Italie* door het deelnemen aan eenen algemeenen oorlog, voor *Oostenrijk*, en hoogstwaarschijnlijk voor *Italie* zelve, niet dan de noodlottigste gevolgen zou na zich slepen.

E. W. VAN DAM VAN ISSELT, *Quelques observations* (Leeuwarden, G. T. N. SURINGAR 1832).

(*Vertaling.*)

1ste Artikel.

Zien wij de menschen in het zoogenaamde gemeene leven zich soms aan de grofste tegenstrijdigheden schuldig maken; ja niet zelden, zonder het gezond verstand te raadplegen, door den stroom medegesleept; hun staatkundig leven biedt ons geene minder treffende voorbeelden aan van de onbestendigheid van gevoelens, van de gestadige verandering in hunne wijzen van zien en oordeelen.

Ik spreek hier niet van de zoodanigen, die slechts een vuig eigenbelang beöogen; die, zoo als JUDAS, hunnen heer, voor 30 zilverlingen zouden verraden; ik spreek van hen, die, uit hoofde zij het gewigt hunner eigene stellingen niet grondig genoeg onderzocht, noch op hechte grondzuilen gebouwd hebben, even als een schip zonder roer noch stuurman, bij het ontstaan van eenen staatkundigen storm, ginds en derwaarts worden geslingerd. Ik heb de hedendaagsche zaken en personen oplettend gade geslagen, en het van mijnen pligt gerekend, om mijn gevoelen onbewimpeld en zonder omwegen te uiten; ik heb gemeend de uitvallen, die men dagelijks tegen het liberalismus en tegen de liberalen bezigt, te moeten bestrijden.

Ik ben niet minder beducht voor de uitbreiding van het absolutismus,

dan voor de te groote verspreiding van revolutionnaire beginselen. Van beide zijn de gevolgen doodelijk.

Ik zoude mij zeer ongelukkig gevoelen, indien ik niet de zekere overtuiging koesterde, van in deze weinige regelen het gevoelen van het grootste gedeelte mijner landgenooten te hebben uitgedrukt.

Ik heb mij opzettelijk niet van onze schoone, nationale taal bediend, omdat ik begeerde, dat men ook buiten mijn vaderland zoude weten wat, en revolutionnairen en absolutisten van ons te hopen hebben.

— *Frankrijk*, te regt eenen vadsigen en bijgeloovigen Koning, door trouwlooze geestelijken omstuwd, moede, verstoot hem, met verontwaardiging, zoodra hij meineedig wordt. De heilige en onverjaarbare regten van het volk zegepraalden over de dwingelandij, die de wet wilde doen plaats maken voor vorstelijke willekeur. *Europa* deze groote en edele daad van een vrij volk gadeslaande, bewonderde deze gematigde, krachtige en welberadene Julij-revolutie.

De verlichte lieden uit alle landen, om het even van welke geloofsbelijdenis, verblijdden zich in de zegepraal van het gezond verstand over de onbeschaamde aanmatiging van een vuig priesterdom, dat, steeds tot heerschen gezind, voor geene middelen, die tot dat doel geleiden, te- [illegible]

In *Belgie* had zich de gedrogtelijkste vereeniging gevormd, tusschen licht en duisternis, tusschen geestelijkheid en liberalen. Men verwachtte met reden, dat dit bespottelijk guichelspel, uit zulke verschillende bestanddeelen te zamen gesteld, bij de eerste mare der Julij-revolutie zou in duigen storten, en de voorstanders van vrijheid deze gelegenheid zouden te baat nemen, om het dagelijks knellende juk der overdreven-katholijke partij af te schudden. Sedert lang voorbereid, en met medehulp der aanhangelingen van KAREL X gesmeed, kon de Belgische revolutie, wier voorname drijvers adellijken en geestelijken waren, geenen den minsten steun van *Frankrijk* verwachten, waar men even te voren gevoelens had aan den dag gelegd, lijnregt strijdig met de Belgische kuiperijen. Intusschen troffen, de van huis tot huis, en van gemeente tot gemeente, door sluwe en dweepzieke geestelijken rondgedragene petitien, hun doel. Derzelver stijl werd van dag tot dag dreigender. Eindelijk wordt alle behoedzaamheid ter zijde gesteld, het masker afgeworpen, en de Brusselsche revolutie is geboren.

Maar, nu zullen immers de Franschen hunne verontwaardiging openlijk te kennen geven. Dat volk, dat zijne laatste revolutie door geen bloed bezoedeld had, dan alleen voor zoo verre een snood vorst het daartoe, als het ware, gedwongen had, zal zich met geene bende brandstichters, moordenaars en plunderaars, door meineedige geestelijken aangezet, vereenigen; het zal zich niet willen gelijk gesteld zien, met verstoorders der openbare orde, die slechts straffeloos regeringloosheid beoogen. Dit kon men met reden verwachten: en, des niettegenstaande, erkent dat zelfde *Frankrijk*, na zijne revolutie van Julij, de Belgische revolutie van September! Wie is in staat deze tegenstrijdigheid te verklaren?

De Belgische, in het Fransch geschrevene dagbladen, hadden, wel is waar, *Holland*, dat klassieke land van ware vrijheid, voor eene verzamelplaats uitgekreten van overdreven legitimisten, aanhangers van een trouwloos gouvernement, dat *Belgie* ten zijnen profijte uitmergelde. Onze Hollandsche dagbladen werden slechts door de zoodanigen gelezen, die geene inlichtingen omtrent de Belgische kwade trouw noodig hadden. De stem der *Gazette des Pays-Bas* was te zwak om gehoord te kunnen worden, en de *National* was reeds vóór zijne geboorte ter dood veroordeeld, door den kwaden naam alleen van deszelfs hoofd-redacteur. Maar indien de verlichte lieden in *Frankrijk* de Belgische revolutie-makers, zoo goed als wij, kenden, dan zouden zij gewis zich schamen, om hun, het geringste blijk van [illegible] of goedkeuring te schenken. Ik spreek niet van den trouwloozen DE STASSART, noch van den verachtelijken DE CELLES, die zich adellijk noemde door zijne voorouders, en door de grondwet; doch wien een eerlijk ambachtsman zich zoude schamen onder zijne bloedverwanten te tellen; maar ik spreek van al de zuidelijke afgevaardigden, in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, die zich leden eener grondwettige oppositie noemden, en inderdaad niets anders waren, dan lafhartige meineedigers en eerlooze zamenzweerders; die hunne in de vergadering uit te brengen stem wijzigden naar de wenken, die zij in den biechtstoel hadden ontvangen, of naar mate hunne teleurgestelde eerzucht hun dezelve inboezemde. Den achtingwaardigen SURLET DE CHOQUIER, ofschoon in de opinie mijner landgenooten dikwerf met zijne onedele ambtgenooten gelijk gesteld, wil ik hiervan uitzonderen. Opregt liberaal, maar, door de gebeurtenissen medegesleept, was hij nooit verrader, en heeft regt behouden op veler achting.

Wanneer de Fransche dagbladen behagen scheppen, om Koning WILLEM als eenen eigenzinnigen tyran af te schilderen, en de Hollandsche natie voor eene bende slaven, blinde werktuigen van zijnen koninklijken wil uit te krijten; dan heb ik het regt te vragen: Sedert wanneer een Vorst, die bedaard, maar standvastig de regten van eene natie, waarvan hij het hoofd is, verdedigt, verdient gelijk gesteld te worden met eenen MIGUEL, met eenen FERDINAND of met eenen KAREL X; sedert wanneer een stil en nijver volk, dat zich uit eigen beweging om zijnen Koning schaart, ter verdediging van land en vrijheid, dat alle laster van eenen zoo langdurenden staat van oorlog, onafscheidbaar, zonder klagen, zonder morren torscht, dat bereid is om den laatsten droppel bloeds voor de heilige zaak des Vaderlands te plengen. Sedert wanneer verdient zulk eene Natie slaafs, zulk een volk lafhartig genoemd te worden?

(*Het vervolg in een volgend* No.)

Letternieuws.

Gedenkboek; of verzameling van stukken, betrekkelijk den terugtogt der studenten van Groningen *en* Franeker, *uit den strijd voor Koning en Vaderland. Benevens een kort verslag van hun wedervaren in den tiendaagschen veldtogt. Te* Groningen, *bij* J. OOMKENS.

Het was een gelukkig denkbeeld van den boekhandelaar OOMKENS, den hoogleeraar VAN OORDT, dien wij, volgens de onderteekening, als den verzamelaar van het bovengenoemde werk leeren kennen, uit te noodigen tot het zamenstellen van dit *Gedenkboek*, ten einde alzoo met dat, betrekkelijk den uittogt der Groninger en Franeker studenten, een geheel te kunnen uitmaken. Wie toch was daartoe beter in staat dan hij, die door leer en voorbeeld de Groninger academie-burgers tot den uittogt aanspoorde, bij moeijelijkheden en gevaren hen immer op zijde stond, en ze op de baan der eere roemrijk voorging. Hij toch, die alles wat hij verhaalt, heeft bijgewoond, kan niet alleen alles beter ontvouwen, maar verdient ook zeker meer geloof dan hij, die slechts van hooren zeggen napraat. De professor heeft zich dan ook uitmuntend van zijne taak gekweten; eenvoudig en ongekunsteld, zoodat men de waarheid overal blijkbaar ziet doorstralen, verhaalt hij ons eerst het verblijf der studenten-kompagnie in de onderscheidene kantonnementen; vervolgens hare verrigtingen in den tiendaagschen veldtogt; dan het onthaal, dat haar op den terugtogt in elke stad, dorp of gehucht te beurt gevallen is; daarna den intogt van al de muzen-zonen in de grijze academie-stad zelve, met vermelding der bij die gelegenheid plaats gehad hebbende festiviteiten, en eindelijk den togt der Franeker studenten van *Groningen* naar het Friesch athenaeum, benevens de ontvangst aldaar; wordende het geheele werk besloten met de eerste academie-leerrede, door zijn hooggeleerde, na den terugtogt, op den 23sten October 1831, gehouden, welk stuk wij niet aarzelen als een uitmuntend sieraad van het werk te beschouwen. Reeds den tekst, Ps. XX vers 8—10, durven wij onverbeterlijk wel gekozen noemen: immers welke woorden passen welvoegelijker in den mond van eenen uit den strijd teruggekeerden christelijken krijgsheld, dan: *Deze vermelden van wagens, en die van paarden: maar wij zullen vermelden van den naam des Heeren onzes Gods; Zij hebben zich gekromd, en zijn gevallen: maar wij zijn gerezen en staande gebleven. O Heere, behoud den Koning, verhoor ons ten dage onzes roepens?* Wij kunnen ons verbeelden, welk eenen indruk dit eerste dienstwerk van den algemeen beminden man op al zijne hoorders, maar vooral op de met hem teruggekeerde jongelingen, moet gemaakt hebben. Met niet minder genoegen lazen wij de hier voorkomende leerrede van den hoogleeraar HOFSTEDE DE GROOT, die, naar aanleiding van Ps. XCVIII: 6; *de Heer is bij mij; ik zal niet vreezen: wat zal mij een mensch doen?* op den 1sten October, zijne hoorderen opwekte tot *dankbaarheid voor hunne bewaring*, tot *hoop op redding des Vaderlands* en tot *moed om ter redding des Vaderlands te blijven medewerken*. Ook zien wij ons in dezen bundel nog vergast op onderscheidene aan de terugkeerende lievelingen gerigte dichtregelen, waarvan het genoeg zijn zal te zeggen, dat er stukken van LULOFS, SPANDAW en TEN BRINK (van laatstgemelde in het latijn) onder gevonden worden.

Wij durven dus het werkje, dat bovendien zeer net gedrukt en van eenen gegraveerden algemeenen titel voor beide de gedenkboeken voorzien is, aan elken opregten liefhebber van het vaderland ruimschoots aanbevelen; twijfelende geenszins of ieder zal, na de lezing, zich verheugen over den geest van orde en echten godsdienstzin, die er aan onze hoogescholen heerscht: terwijl men elders, niet slechts studenten, maar zelfs hoogleeraren, zich ziet beijveren om de bestaande orde omver te werpen, en het land aan regeringloosheid en ongodsdienstige losbandigheid ten prooi te geven.

Bemoediging aan Nederland.

Vrees, Neerland! *haat noch overmoed!*
Hem treft geen kwaad, dien God behoedt,
Die voor U waken zal en zorgen.
Zij ook de toekomst bang en naar:
In zwarten nacht ligt vaak verborgen,
Wat helder wordt en zonneklaar.

———

Uw zaak is heilig; zaak van 't regt!
God heeft zijn' bijstand toegezegd
Aan hen, die regt en waarheid eeren.
Daag' Frankrijks, daag' Brittanjes magt:
God zal hun beider trots verneêren;
Want Hem alleen is alle kracht.

Bij Hem is magtig en gering
Een schaduwbeeld, een beuzeling.
Bij Hem zijn we allen krachteloozen.
Hij redt het volk, aan Hem getrouw.
Maar, die Zijn wet verroekeloozen,
Zendt Hij verdelging, ramp en rouw.

Op Hem vertrouwd en op den vorst,
Wien godsvrucht schooner siert de borst
Dan ridderkruis of ordebanden;
Die, trotsch vervolging, woede en haat,
Met vaste en onverwrikbre handen,
Het roer omklemt van Neêrlands staat.

Die, waardig 't Nassausch heldenbloed,
Den storm bezweert, die vreeslijk woedt;
Niet angstig meet zijn' rang en krachten;
Die, van zijn heilig regt bewust,
Niet sidderend vreest voor aardsche magten,
Maar in Gods wijs bestel berust.

Komt, volgen wij met hart en hand
Dien vader van het vaderland,
Waar 't eer en regt en pligt moog' gelden!
Vorm, vorm de hoogstgeklommen nood,
De hoop op God, uit zwakken, helden:
Zoo vreest gansch Neêrland Englands vloot
Noch Frankrijks legers op zijn velden!

WYHE September 1832. P. WITTIGS.

Prijs-Courant van Effecten.

Amsterdam, den 11den October.

		gebl.			gebl
N. Werk. Schuld	41½ à 42	1 13/16	S. Perp. rente Par.	à	
» Uitgest. dito	⅞ à 15/16		» Dito Amsterd.	49 à 49¾	49¼
» Kans-Biljetten	15½ à 16	15¾	» Obl. te Londen	29¼ à 30	29½
» Amort. Synd.	70½ à 71⅛	71	» Uitgest. schuld	7¼ à 7½	7⅜
» Dito dito	55½ à 56¼	56	O. Obl. Ween. bank	à	
» Losrenten dito	à		» Dito	à	
» Oorlogslasten	91 à 91¾	91½	» Cert. *Goll.* en Co.	à	
» Schatkistbiljet.	99 à 99¼	99⅛	» Obl. Metalliek	84 à 84½	84¼
» Dito	99 à 99¼	99⅛	» Idem London	à	
» Renversalen	1¾ à 1⅞		» Bank-Actien *f*	à	
» Neg. 1831 6 pCt.	96½ à 97¼	97	» A. *f* 100 *Roths.*	à	
» Dito 1832 5 pCt.	79¾ à 80	79⅞	» Dit. *f* 250 dito	à	
» Handelmaats.	86 à 86½	86¼	Pruissische loten	89¾ à 90¼	90
F. Inschrijving	67¾ à 68¼	68	N. Cert. *Falconnet*	74¾ à 75¼	75
» Dito Certific.	à		» Dito Londen	à	
R. Obl. *Hope en Co.*	95¾ à 96¼	96	D. Neg. Londen	à	
» Dito 1828 en 1829	97¼ à 97¾	97½	E. Geconsolideerde	84 à 84½	84¼
» Inschrijving	60¼ à 60¾	60½	B. Neg. 1824	49⅞ à 50¼	50
» Dito Certificat.	à		G. Obligatien	à	
» Ct. Hamb. Adm.	à		» Mexico	à	
» Dito Negot. 1831	87½ à 87¾	87⅝	P. Aand. Neg. 42 m.	à	
» Te Lond. geneg.	92¾ à 93¼	93	A. Aand. Neg. 3 sted.	à	

De markt was in den beginnen zeer flaauw, doch vervolgens iets opgegaan en beter gebleven.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 11 Oct. 0 El 3 Palm 0 Duim.; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D
Den 12 dito 0 El 3 Palm 0 Duim.; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D

§ § § De PROVINCIALE COMMISSIE VAN GENEESKUNDIG ONDERZOEK EN TOEVOORZIGT IN *GELDERLAND* berigt, dat hare gewone Vergadering weder zal aanvangen op Dingsdag den 6den November aanstaande, en noodigt hen, die tot het afleggen van examen wenschen te worden toegelaten, uit, om zich deswege te adresseren, en de vereischte bewijsstukken *franco* toe te zenden, *uiterlijk* op den 27sten October, aan den Ondergeteekenden, wonende te *Nijmegen*.

Arnhem, den 5den October 1832.

In naam der Commissie voornd.,
Dr. C. VAN ELDIK.
Secretaris.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.
ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ.
AGENTSCHAP *ZUTPHEN*.
VERPACHTING.

De AGENT van het DOMEIN te *ZUTPHEN* zal, op Maandag den 15den October 1832, des morgens ten 10 ure, ten overstaan van het Plaatselijk Bestuur van *Winterswijk*, ten Raadhuize aldaar, in het openbaar aan de meestbiedenden verpachten, de navolgende DOMANIALE UITGANGEN en PRAESTATIEN, in natura, als:

De ERFPACHTEN uit de Goederen *Oosterik*, *Grendo*, *Sikkink* en *Buitink*, onder *Winterswijk*.

De WINTERWYKSCHE KOORN- en ZAKTIEND, gelegen onder *Aalten*, *Winterswijk*, *Dinxperlo*, *Lichtenvoorde*, *Groenlo* en *Vreden*.

De KOORN- en ZAKTIEND, onder *Didam* en *Zeddam*.

De SCHANSKORVEN onder *Lichtenvoorde*.

Het MISKOORN en THINZEN, bestaande in KOORN, VLAS, GELD, enz., gevestigd in onderscheidene Erven, onder *Winterswijk*.

Het INKOMEN des VICARY *St. Antonie*, met de ZAK- en BLOEDTIEND, onder *Aalten* en *Winterswijk*.

Eenige KOORN- en GELDRENTEN, onder *Aalten*, *Winterswijk* en *Boekholt*.

De TOEPACHTEN uit het Erve *Hartelder*, onder *Winterswijk*.

De GRAANPACHT van twee stukken BOUWLAND, *de Pieperskamp* en *de Vrieskamp*, bij den *Oldenkamp*, onder *Winterswijk*.

En zulks op alle zoodanige Conditien als voor de daarbij belanghebbende ter visie liggen, zoo ten Kantore van den ondergeteekenden Agent; als ter Secretarie der voormelde Gemeenten.

De Agent voornoemd,
(get.) J. VAN LAMSWEERDE.

† † † Na bekomene autorisatie en gedane aangifte conform de § § wet, zijn de erfgenamen van de onder benificie van Inventaris aanvaarde nalenschap van wijlen *MOZES MARCUS BERLYN*, te *Hummelo*, den 12den Julij dezes jaars overleden, voornemens op Maandag den twee en twintigsten October 1832, en zoo noodig de volgende dagen, telkens des voormiddags half tien uren te beginnen, ten overstaan van den Griffier *HEUSGES*, tegen kontante betaling, in het Logement *de Goude Druif*, bewoond door *H. GERRITSEN*, te verkoopen, de door gemelden overledenen nagelaten aanzienlijke Partij MANUFACTUREN, bestaande in LAKENS, ENGELSCHE, ZWISERSCHE en andere KATOENEN MEUBELCHITS, DIEMET, TAFELLINNEN, MERINOS, CHILLAS, VYFSCHAGT, NETELDOEK, ZYDEN, en andere DOEKJES, KATOENEN en WOLLEN DEKENS, MANCHESTER en veel andere goederen, die tot eenen wel gesorteerden Manufactuur-Winkel behooren.

Verder MEUBILAIRE GOEDEREN, als: TAFELS, STOELEN, SPIEGELS en SCHILDERYEN, eenig LYFTOEBEHOOR enz., dan nog een WINKEL-OPSTEL, TOONBANK en hetgeene verder ten verkoop zal worden aangeboden.

† † † Voor eenen geringen prijs, UIT DE HAND TE § § KOOP: een zeer welluidend ORGEL, dagelijks † te zien, en te bespelen, in de Hervormde Kerk, te *Winterswijk*, nadere informatien zijn te bekomen bij den Orgelmaker *C. F. A. NABER*, te *Deventer*.

† † † Bij *A. A. COHEN*, *Jr.*, in de Koningstraat te † † *Arnhem*, wordt GENERAAL CONTRA- § BOEK der Koninklijke Nederlandsche Loterij gehouden, bij wien ook HEELE en GEDEELTEN van LOTEN te bekomen zijn.

§ § † Allen die nog iets te verschuldigd zijn aan de onder bene- † † ficie van inventaris aanvaarde Nalatenschap van *MO-* † *ZES MARCUS BERLYN*, te *Hummelo*, den 12den Julij 1832 overleden, gelieven daarvan betaling te komen doen aan *A. P. CORNEGOOR*, te *Hummslo*, of den Griffier *HEUSGES*, te *Doetinchem*, als behoorlijk tot de invordering dier gelden gemagtigd. — Wordende tevens diegene, welke iets van den Boedel te vorderen hebben en daarvan geene opgave hebben gedaan, zulks als nog te doen aan voornoemde gemagtigden, met vrachtvrije brieven, voor den laatsten October 1832, dewijl men na dien tijd, de alsdan voorhanden zijnde penningen, prorataisgewijze, zal uitkeeren.

§ § † Voor het ONDERWYS van een klein getal Leerlingen, wenscht men IEMAND te vinden, die eene *meer dan dagelijksche* kennis van het *Fransch* bezit, en het vlug spreekt, Protestant en van een goed gedrag.

Brieven franco en in het Fransch, aan het Instituut, verbonden met de Latijnsche School, te *Assen*.

, *JOHS. VAN DER HEY EN ZOON*, Boekhandelaars te *Amsterdam*, geven *heden* uit:

I. *A. VAN BEMMELEN*, *Twaalf Leerredenen*, in gr. 8vo. *f* 2-90.
II. Mr. *P. SIMONS*, *JOHAN DE WITT en zijn tijd*. In drie deelen. Eerste deel. In gr. 8vo. Met gegraveerden titel en portret van *DE WITT*. *f* 2-90.
III. Berigt van Inteekening op een werk getiteld: *J. VALENTYNS Beschrijving van Oud- en Nieuw Oost-Indie*; geheel op nieuw bewerkt en tot op onzen tijd vervolgd, door *J. VAN WYK ROELANDSZ.* en *J. OLIVIER Jz.* Met platen.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.